

ÇEVRE EĞİTİMİ...

Çevre eğitimi, temelde, tutumlara yönelik bir eğitimidir. Çocukta çevreye ilişkin toplumsal bir bilinç geliştirmeyi hedefler. Toplumsal bilinç ise, çevrenin korunması ve temiz tutulması gibi özel bazı tutumların geliştirilmesi ve temiz tutulması gibi özel bazı tutumların geliştirilmesini gerektirir.

SEMRA AKDEMİR*

Günümüzde ekolojistler, çevreciler, eğitimciler, toplumbilimciler ve ekonomistler insanın çevreye verdiği zararların giderek daha fazla farkına varmaya başlamışlardır. İnsanın biyolojik ekoloji üzerindeki yıkıcı etkileri ve ekonomik talepleri bizi henüz ne teknolojik ne de felfeyi açılarından üstesinden gelmeye hazırlıklı olmadığımız dev toplumsal sorunlarla karşı karşıya bırakmıştır. Varolan bu noktada, insanın çevresiyle etkileşimi sonucu ortaya çıkan sorunlara yönelik yeni ve yaşamsal bir eğitimsel yaklaşım oluşturulması zamanı gelmiştir.

Söz konusu yaklaşım, çevre korunmasını bilinçli bir seçmenin ilgi duyabileceği türden gerçekçi, uygulamaya dönük ve ileri görüşlü bir kurumsal politika olarak sunulmalıdır. Yaklaşım aynı zamanda, geniş bir tabana yayılarak, hem dârsal hem de kentsel alanları kapsamalıdır. Bu yönde verilecek olan eğitim, gerçek bir eğitim olmalı; insan eliyle olan ilişkilerinin tüm yönlerini içermelidir.

*Semra Akdemir, Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi'nde araştırma görevlisidir.

Günümüzde giderek daha çok insan hizmet üreticisi durumuna geldikçe ya da doğal kaynaklarla ikincil olarak karşılaştıkça doğayla anlamlı bir ilişki kurulabilme şansını yakalayanların sayısı da azalmaktadır. Sonuç olarak, yabancılaştırma ve amaçsızlık duygusu giderek yoğunlaşmaktadır.

Çevre eğitimi, temelde, tutumlara yönelik bir eğitimidir. Çocukta çevreye ilişkin toplumsal bir bilinç geliştirmeyi hedefler. Toplumsal bilinç ise, çevrenin korunması ve temiz tutulması gibi özel bazı tutumların geliştirilmesi ve temiz tutulması gibi özel bazı tutumların geliştirilmesini gerektirir. Bunlar içinde geliştirilmesi en fazla gerekli olan, çevreye saygı duyma, onunla özdeşleşme ve ona karşı sorumluluk duyma olmalıdır. "Saygı" tüm canlıların varolma hakkına sahip olduklarının benimsendiğini gösterir bir tutum aracılığıyla yansıtılır. Doğayla ilişkili bir alanda çalışırken dikkatli ve özenli bir yaklaşımın sergilenmesi de diğer bir göstergedir. "Sorumluluk" bireysel ya da topluca veya her iki biçimde de ifade edilebilir. bireysel açıdan kişinin ilişkide bulunduğu kaynakları ras-yonel bir biçimde yönetmesi, toplu-

luk açısından ise, tercihin kaynakların korunması ve yeni kaynaklar oluşturulmasından yana kullanılması anlamına gelir.

Ancak, günümüzde giderek daha çok insan hizmet üreticisi durumuna geldikçe ya da doğal kaynaklarla ikincil olarak karşılaştıkça doğayla anlamlı bir ilişki kurulabilme şansını yakalayanların sayısı da azalmaktadır. Sonuç olarak, yabancılaştırma ve amaçsızlık duygusu giderek yoğunlaşmaktadır. Bu nedenle, doğanın özünde varolan değeri yeniden keşfetmek isteyen insanların doğal çevreyle yeniden birleşmesi ve "özdeşleşmesi" bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır.

Nitekim, burada önerilen husus da, bu bütünleşmeyi sağlayacak bilgilerin eğitim yoluyla kazandırılmasıdır. EĞERÇOCUK geniş kapsam-

Çevrede olumlu yönde bir değişiklik oluşturabilmek için kapsamlı bir eğitim sistemi oluşturma gereği görmezlikten gelinemez; acilen kamusal bir çevre eğitim düzeni oluşturma görevi, eğitimcileri beklemektedir.

lı bir anlayış (bilgiler) kazanırsa, çevreye karşı davranışlarını (eylemler) etkileyebilecek toplumsal nitelikte bir bilinç (tutumlar) geliştirir. Ancak bilgi, saygı, sorumluluk, özdeşleşme ve eylem çocukları belirli bir eğitim müfredatına maruz bırakma yoluyla otomatik olarak elde edilebilecek sonuçlar değildir. Eğitici ile çocuk arasında dolaylı ya da dolaysız deneyim yoluyla gerçekleşen iletişim ve anlam akışı gerçek anlamda bir çevre eğitiminin gerçekleşip gerçekleşmediğini belirlemede çok daha önemli bir etmendir.

Yerel, ulusal ve uluslararası çevre sorunlarında aktif rol alacak olan bilinçli bireyleri yetiştirme sorumluluğunu toplumda okullar artık, kültürel mirası kuşaktan kuşağa aktarma gibi geleneksel bir işlemin yanı sıra, bireyleri toplum sorunlarından daha fazla haberdar etme ve bu sorunları, toplumun yaşam standartını yükseltme amacından hareketle ele alıp inceleme gibi yeni işlevler de yüklemişlerdir. Bu yönde okullar, gerçekleri bilinen kılma, tercihlere ve bunlardan doğacak sonuçları açığa kavuşturma ve güncel kazanımlarla geleceğe yönelik gereksinimler ve özel çıkarlarla kamu yararı arasında denge kurma hususunda bireylere rehberlik etme yükümlülüğü altındadır.

Toplumun oluşturan bireylerin doğal kaynak sorunlarını ve bunlara yönelik çözüm yollarını değerlendirebilir bir düzeye erişmesi ö-

nemlidir. Bundan daha da önemlisi, nitelikli bir çevrenin gerektirdiği hususların anlaşılmasıdır. İnsan çevresel değişimi öyle bir noktaya ulaştırmıştır ki, artık kendini yalnızca varolma düzeyine varmaya yönelen kaynak ve nüfus sorunları-

na karşı harekete geçme gerekliliği ortaya çıkmıştır. Eğer bu yön-de bir an önce harekete geçilmezse yarın her şey için çok geç olabilir.

Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz: Çevrede olumlu yönde bir değişiklik oluşturabilmek için kapsamlı bir eğitim sistemi oluşturma gereği görmezlikten gelinemez; acilen kamusal bir çevre eğitim düzeni oluşturma görevi, eğitimcileri beklemektedir. □

ANATOLIA DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Türkiye ve Dünya'daki Bilgileri Masanıza Getiriyor...

SUNDUĞUMUZ HİZMETLER

- Turizm alanında baskısı tükenmiş yerli ve yabancı dokümanların fotokopisinin temini ile ihtiyaç duyulan konularda enformasyon hizmetleri verilir.
- Turizm alanında istenen konularda yerli ve yabancı kaynaklar için tarama yapılır ve tarama sonucunda elde edilen dokümanların fotokopileri sağlanır.
- Tarama ücreti ilk 25 kaynak için 300.000 TL, daha sonraki her 10 adet kaynakçanın ücreti de 150.000 TL'dir. Bu tutarlara ilgili dokümanların fotokopi ücretleri dahil değildir.
- Turizm ile ilgili alanlarda bilgi temini ve taraması hizmeti verilir (Bu tür hizmetlerin ücreti karşılıklı görüşme ile saptanır).
- Fotokopi ücreti her bir sayfa için 1500 TL olup, fotokopi isteğinde bulunulan makale, araştırma, rapor v.b. dokümanların sayfa sayısı 100'den az olması durumunda, fotokopi ücreti olarak 150.000 TL alınır.
- Gerçekleştirdiğimiz hizmetlerimizle ilgili fotokopi ve diğer dokümanlar posta ile ödemeli gönderilir. Postalama ücreti alıcıya aittir.

Yazışma Adresi:
ANATOLIA DERGİSİ P.K. 589 06425 Kızılay, ANKARA
TEL: 479 10 84